

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

16 da december 2025

17 da december 2025

919/2025

Dumonda Caduff

concernent l'intelligenza artificiala sco schanza per l'economica locala

Resposta da la Regenza

La transformaziun digitala influenzescha pli e pli fitg l'economia e la societad. En quest connex po l'intelligenza artificiala (IA) esser ina tecnologia-clav che po pussibilitar novs models da fatschenta, augmentar l'effizienz e stgaffir novas plazzas da lavur innovativas. Al chantun Grischun porta quai novas schanzas per rinforzar sia attractivitat sco lieu economic e sco lieu d'abitar. En ses program 2025–2028 dat la Regenza ina gronda paisa a la transformaziun digitala. Ella promova activamain la transformaziun digitala en l'administraziun dentant er ensemen cun gruppas d'interess externas.

La Regenza persequitescha er attentamain las stentas da regular la IA sin plaun naziunal ed internaziunal. Da maniera sumeglianta sco tar il dretg davart la protezzion da datas duai la Confederaziun fixar er qua l'utilisaziun da la IA tras persunas privatas, entant ch'il dretg chantunal duai reglar l'utilisaziun da la IA tras purtaders chantunals d'incumbensas statalas. Ina tala regulaziun tras la Confederaziun po impedir, ch'il dretg vegn fracziunà tras differentas regulaziuns chantunalas. E la cumpetitivitat sco er la capaciad d'innovaziun da persunas privatas pon vegnir mantegnidas.

Tar la dumonda 1: Cun la strategia «Administraziun digitala Grischun 2024–2028» vul l'administraziun chantunala, che la IA vegnia utilisada cun responsabladad ed a favur dal bainstar general. La IA duai sustegnair las lavurs e las proceduras da decisiun là, nua che quai è raschunaivel. Ensemen cun ils chantuns Appenzell Dador, Appenzell Dadens, Turgovia, Son Gagl e cun il Principadi da Liechtenstein è vegnì analisà il potenzial en quest connex. Emprims projects da pilot, sco la translaziun automatica en las trais linguas uffizialas chantunalas, vegnan gia realisads. L'administraziun chantunala cooperescha per quest intent er cun partenaris da la scienza e da l'economia. A las collavuraturas ed als collavuratur da l'administraziun chantunala stattan plinavant a disposiziun differentas purschidas da furmaziun supplementara en connex cun l'applicaziun da la IA en l'administraziun.

Tar la dumonda 2: Per sviluppar e per realisar projects da digitalisaziun e dad IA stattan a disposiziun differentas purschidas da sustegn. Latiers tutgan las pussai-vladads da promoziun da GRdigital ch'èn destinadas en spezial per projects da digitalisaziun, ma er instruments che persequiteschan in concept da promoziun pli vast e che includan projects en il sector da la digitalisaziun e da la IA. Sin basa da l'art. 12 da la Lescha per promover il svilup economic en il chantun Grischun (LSE; DG 932.100) pon vegnir sustegnids projects innovativs che sviluppan novs products, process e servetschs. Per lur projects d'investiziun e d'innovaziun pon las interpresas vegnir sustegnidas sur la BG OST-SÜD e sur la fundaziun grischuna INNOZET (en spezial per start-ups). Cun la Nova politica regiunala (NPR) e specificamain sur la Rait d'innovaziun da la Svizra Orientala (INOS) pon cunzunt interpresas pitschnas e mesaunas ch'èn posiziunadas datiers da l'industria e da la producziun, ultra da quai profitar da servetschs da coaching u d'ina participaziun a la plattafurma da barat «KlaxKMU». Questa plattafurma è planisada per l'onn 2026 e duai esser ina contribu-ziun a la sensibilisaziun, al barat sco er a l'iniziaziun da projects dad IA en il rom da la INOS. La promoziun chantunala da l'economia locala rinforza plinavant il transfer da savida e la colliaziun da las parts involvidas, e quai cun agid d'ulteriurs formats d'events e da communicaziun.

Tar la dumonda 3: Las mesiras numnadas qua survart promovan la digitalisaziun e rinforzan il transfer da savida sco er la forza innovativa en il chantun. En connex cun la strategia d'innovaziun dal Grischun sustegna il chantun plinavant er instituziuns ed organisaziuns sco il CSEM a Landquart, il CERC a Tavau u l'uniun «Medischina translaziunala dals organs da barriera» (TMG) a Tavau, che gidan a promover l'innovaziun tras lur activitads da perscrutaziun.

Ina premissa centrala per la transurmaziun digitala è dentant er ina infrastruttura digitala effizienta. Basas impurtantas per promover questa infrastruttura èn vegnidas stgaffidas l'onn 2020 cun il concept da promoziun «Bindel ultralad» (BUL), ch'è vegnì deliberà da la Regenza, sco er cun il credit d'impegn general per infrastrukturas relevantas per il sistem, ch'è vegnì approvà dal Cussegl grond e che prevesa 35 milliuns francs per amplifitgar l'infrastruttura da BUL en las regiuns.

En num da la Regenza

Il president:

Marcus Caduff

Il cancellier:

Daniel Spadin